

Nr 64.

Ankom till riksdagens kansli den 9 juni 1944 kl. 11 fm.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående omorganisation av veterinärrättningen i Skara m. m.

(1:a avd.)

I årets statsverksproposition (nionde huvudtiteln, punkt 62) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Veterinärrättningen i Skara för budgetåret 1944/45 beräkna ett anslag av 10 500 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 3 mars 1944 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 188, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

1) besluta, att verksamheten vid veterinärrättningen i Skara skall från och med den tidpunkt, som sedermera bestämmes, omorganiseras i huvudsaklig överensstämmelse med det av föredragande statsrådet tillstyrkta förslaget;

2) bemyndiga Kungl. Maj:t att i enlighet med av föredraganden förordade riktlinjer låta igångsätta byggnadsarbeten för veterinärrättningen samt anskaffa inventarier till inrättningen;

3) bemyndiga Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med vad föredraganden tillstyrkt till ett belopp av högst 500 000 kronor disponera de till hästexportberedningen inflytande hästförsäljningsmedlen; samt

4) till Veterinärrättningen i Skara för budgetåret 1944/45 under nionde huvudtiteln anvisa ett anslag av 12 000 kronor.

Till utskottet har från jordbruksdepartementet överlämnats en den 20 mars 1944 dagtecknad framställning från *styrelsen för veterinärrättningen* i Skara.

Enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 3 oktober 1942 tillkallades den 16 samma månad såsom sakkunniga att i enlighet med angivna riktlinjer verkställa utredning och avgiva förslag rörande veterinärrättningens i Skara framtida användning och i samband därmed stående frågor godsägaren G. A. von Hofsten, Kilagården, tillika ordförande, rektorn vid veterinärhögskolan, professorn C. E. G. Forssell, professorn K. J. Eriksson och sekreteraren hos Skaraborgs läns hushållningssällskap P. E. Enderstein.

De sakkunniga, vilka antogo benämningen veterinärrättningssakkunniga, avgåvo den 20 oktober 1942 *betänkande med förslag rörande veterinärrättningens i Skara framtida användning m. m.* (stat. off. utr. 1942: 43). Enligt förslaget skulle till veterinärrättningen förläggas dels en vetenskaplig forsk-

nings- och försöksinstitution och dels en klinik för husdjurssjukvård. Över betänkandet avgåvos efter remiss yttranden av statskontoret, justitiekanslersämbetet, medicinalstyrelsen, byggnadsstyrelsen, lantbruksstyrelsen, riksräkenskapsverket, chefen för armén, allmänna lönenämnden, styrelsen för lantbrukshögskolan, styrelsen för veterinärhögskolan, styrelsen för veterinärinrättningen i Skara, länsstyrelserna och hushållningssällskapens förvaltningsutskott i Jönköpings, Hallands, Göteborgs och Bohus, Älvsborgs samt Skaraborgs län, lantbruksakademien, stadsfullmäktige i Skara, styrelsen för institutet för husdjursförädling, Svenska veterinärläkarföreningen, Sydvästra Sveriges veterinärförening, Skaraborgs läns veterinärförening, Sveriges smides- & mekaniska verkstadsiddkares riksförbund ävensom Skandinaviska kreatursförsäkringsbolaget. Medicinalstyrelsen överlämnade utlåtanden från statens veterinärbakteriologiska anstalts nämnd, Svenska länsveterinärföreningen och Svenska distriktsveterinärföreningen. Chefen för armén återopade utlåtande från arméförvaltningens intendenturdepartement. Vid styrelsens för lantbrukshögskolan yttrande fogades utlåtande från högskolans försöksnämnd. Styrelsen för veterinärhögskolan överlämnade utlåtande från högskolans lärarkollegium. Länsstyrelserna i Jönköpings, Göteborgs och Bohus, Älvsborgs samt Skaraborgs län överlämnade utlåtanden från vederbörande länsveterinärer.

Sedermåra inkom från *Skandinaviska kreatursförsäkringsbolaget* en den 3 mars 1943 dagtecknad skrivelse, enligt vilken bolaget, under förutsättning att veterinärinrättningssakkunnigas förslag komme att i huvudsakliga delar genomföras, förband sig att till statsverket överlämna dels för anläggandet av den försöksavdelning, som de sakkunniga föreslagit, 233,600 kronor, dels för driften vid avdelningen under de två första verksamhetsåren 48,675 kronor årligen, varjämte bolaget meddelade, att beloppet om 233,600 kronor komme att av bolaget utbetalas successivt efter överenskommelse samt de årliga beloppen i förskott vid vardera verksamhetsårets början.

Med skrivelse den 30 oktober 1943 överlämnade *medicinalstyrelsen* en av chefen för styrelsens veterinärbyrå, medicinalrådet Axel Alegren upprättad, den 22 i samma månad dagtecknad promemoria angående behovet av forskningsanstalt med försöksgård för utforskande och bekämpande av ofruktbarhet och bristsjukdomar hos husdjur, i vars synpunkter medicinalstyrelsen uttalade sitt instämmande. I promemorian framhölls, bland annat, det önskvärda i att en kompletterande utredning verkställdes angående veterinärinrättningens i Skara omorganisation, helst under medverkan av särskilda sakkunniga. Utredningen borde avse dels inrättningens omorganisation till en anstalt för forskning i första hand beträffande sterilitet men även i den omfattning, som nämnda sakkunniga kunde anse lämplig, beträffande de egentliga bristsjukdomarna, dels inrättandet av en klinikavdelning i Skara.

Jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 3 december 1943 tillkallades sistnämnda dag expeditionschefen i jordbruksdepartementet G. A. Bouveng att verkställa överarbetning av veterinärinrättningssakkunnigas betänkande, varjämte förordnande meddelades för professorerna vid veterinärhögskolan

K. J. Eriksson och N. P. Lagerlöf, professorn vid lantbrukshögskolan A. K. O. Svanberg och statskonsulenten B. H. Ryde att såsom sakkunniga biträda vid överarbetningen.

Med skrivelse den 10 februari 1944 har utredningsmannen överlämnat en *promemoria angående verkställd överarbetning av veterinärrättnings-sakkunnigas betänkande*. I skrivelsen har utredningsmannen anmält, att mellan honom och de sakkunniga uppnåtts fullständig enighet i alla prövade frågor.

Över promemorian ha efter remiss utlåtanden avgivits av statskontoret, medicinalstyrelsen, vattenfallsstyrelsen, byggnadsstyrelsen, lantbruksstyrelsen, riksräkenskapsverket, allmänna lönenämnden, styrelsen för lantbrukshögskolan, styrelsen för veterinärhögskolan, styrelsen för veterinärrättningen i Skara, institutet för husdjursförädling och Skandinaviska kreatursförsäkringsbolaget.

Historik m. m.

Veterinärrättningen i Skara, vilken är den äldsta veterinärvetenskapliga undervisningsanstalten i riket, grundades år 1774 av lektorn, sedermera professorn Peter Hernqvist. Genom Kungl. brev den 8 maj 1775 uppläts hemmanet Brogården invid Skara till lasarett för sjuka kreatur. Sedermera lämnade Kungl. Maj:t anslag dels av engångskaraktär till byggnadshjälp för uppförande av sjukstallar, apotek, anatomisal, smedja m. m. dels ock årligen till löner åt en föreståndare och en adjunkt samt till inköp av medicin och instrument.

Vid Hernqvists död år 1808 erhöll inrättningen på grund av fyra särskilda testamentariska förordnanden större delen av Hernqvists efterlämnade egendom, bland annat dennes fastigheter, bestående av Horshaga kvarn, $\frac{3}{8}$ mantal i rusthållet Forsen, åtskilliga tomter, stads- och domkyrkojordar samt skogslotter. Av fastigheterna hade Hernqvist anslagit Horshaga kvarn såsom löneförbättring åt föreståndaren, viss del av rusthållet Forsen med torp och kvarn jämte en tomt i Skara åt adjunkten samt ytterligare särskilda fastigheter åt vid inrättningen anställd smed och apoteksföreståndare. Ett jordområde om c:a 25 tunnland hade avsatts till underhåll med fri kost under lästerminerna åt sju behövande bland inrättningens elever. Sedermera ha jämväl andra, smärre donationer tillfallit veterinärrättningen.

Under senare tid ha framkommit skilda *förslag till omläggning av veterinärrättnings verksamhet*. Sålunda framhöllo riksdagens år 1930 samlade revisorer vikten av att utredning snarast möjligt verkställdes rörande inrättningens upphörande såsom statlig institution.

Vid år 1933 beslutad omreglering av veterinärväsendet förutsattes emellertid, att inrättningen skulle bibehållas, varvid föreståndaren ansågs böra åläggas att tjänstgöra såsom distriktsveterinär i ett nybildat Skara veterinärrättnings distrikt, som skulle ersätta det till indragning föreslagna Axvalls veterinärdistrikt. Anordningen ansågs dock icke lämpligen kunna genomföras

förrän såväl föreståndartjänsten vid inrättningen som berörda distriktsveterinärtjänst bleve vakanta. Den nya anordningen har ännu icke genomförts och befattningen som distriktsveterinär i Skara veterinärinrättnings (Axvalls) distrikt uppehålls sedan år 1937 av vikarie.

I skrivelse den 2 juli 1941 har medicinalstyrelsen förordat, att veterinärinrättningen i Skara bibehålles såsom statlig institution med hänsyn dels till fördelen av att i trakten fortfarande funnes tillgång till en förstklassig husdjursjukvård, dels till angelägenheten av att möjligheterna till hovslagareutbildning icke förminskades och dels till önskvärdheten att erhålla en anstalt för veterinärvetenskaplig försöksverksamhet.

Veterinärinrättningssakkunnigas förslag.

Förslagets huvudsakliga innebörd. Veterinärinrättningen i Skara skall framdeles ha till uppgift, dels att utgöra en för Skaraborgs och kringliggande län central sjukvårdsanstalt för husdjur, dels att meddela fullständig undervisning i hovbeslag samt i hov- och klövvård, dels ock att bedriva på systematiska försök grundade vetenskapliga undersökningar rörande husdjursjukdomar och dessas samband med miljöbetingade förhållanden. Härjämte bör, i den mån så prövas möjligt och lämpligt, vid inrättningen anordnas kortare demonstrationskurser i djurvård för allmänheten. I sin verksamhet bör veterinärinrättningen stå i livlig förbindelse med andra för djursjukvården eller veterinärvetenskaplig forskning och undervisning verk samma anstalter och institutioner.

Veterinärinrättningen, som är avsedd skola stå under ledning av en styrelse om fem personer, skall bestå av två avdelningar, klinikavdelningen och försöksavdelningen. Klinikavdelningen, vilken bör förestås av inrättningens chef i lönegrad A 30, benämnd professor, skall omfatta den till kliniken anslutna djursjukvården samt den till smedjan knutna undervisningen i hovbeslag m. m. Försöksavdelningen, vilken bör förestås av en försöksledare i lönegrad A 28 som föreståndare, skall omfatta den forskningsverksamhet, som bedrivs med utnyttjande av inrättningens försöksjordbruk. Forskningsverksamheten skall företrädesvis ha till syfte att utforska husdjursjukdomarna med hänsyn till deras beroende av jordbrukets skötsel och fodrets sammansättning.

Motiveringen till förslaget. Vid utformandet av förslaget ha veterinärinrättningssakkunniga förklarat sig ha tagit största hänsyn till nödvändigheten att i rådande läge söka begränsa statsverkets kostnader. Detta innebure, att det framlagda förslaget utgjorde det minimum, som erfordrades för planernas genomförande och för att veterinärinrättningen i framtiden skulle bli till den nytta och giva det ekonomiska utbyte, vartill åtgärderna syftade. Därest de framlagda förslagen och därmed sammanhängande anslagsberäkningar i väsentliga avseenden komme att nedskäras, bleve sannolikt följden den att verksamheten vid inrättningen icke kunde få den omfatt-

ning och den auktoritet hos allmänheten, som de sakkunnigas uppläggning av frågorna syftade till. Läget vore alltså enligt de sakkunnigas mening det, att veterinärrättningens omorganisation, om den skulle bliva av värde, måste göras grundlig. Såsom alternativ häremot stode endast veterinärrättningens fullständiga nedläggande. Dess bibehållande i nuvarande skick syntes icke motiverat ur sakliga synpunkter.

Utredningsmannens förslag.

Inledningsvis anför utredningsmannen, att han och de sakkunniga vid sitt ställningstagande till frågan om veterinärrättningens i Skara framtida användning i första rummet observerat det allmänt vitsordade behovet av förbättrade möjligheter att för kirurgiska åkommor bereda särskilt de större husdjuren anstaltsvård. Vål hade på en del distriktsveterinärers stationsorter upprättats sjukstallar, bland andra de av Föreningen Blå Stjärnan inrättade, vilka säkerligen vore till gagn. Men dels vore de mycket små — oftast för ett eller två djur — och dels kunde de icke, i avsaknad av tillräcklig utrustning m. m., lämna erforderlig specialvård. Härför funnes för närvarande blott en anstalt, veterinärhögskolans kirurgiska klinik. Att verksamheten vid denna vore av mycket stort värde för husdjusskötseln vore ställt utom allt tvivel, men densamma vidlåde en olägenhet, den vore icke belägen i en del av riket, som utmärkte sig för vare sig rikedom på större husdjur eller, med vissa undantag, särskilt värdefulla sådana, och dess avstånd från rikets mera betydande husdjurstrakter vore stort. Det syntes uppenbart, att en dylik centralisering av den kirurgiska specialvården icke kunde anses motsvara tidens krav. När veterinärrättningen i Skara på sin tid inrättades torde avsikten bland annat ha varit att bereda traktens djurägare tillfälle att för sina djur komma i åtnjutande av den tidens bästa veterinära vård. Att inrättningen med sina nuvarande resurser icke fyllde motsvarande uppgift i nutiden bestyrktes av erfarenheten. Utredningsmannen och de sakkunniga hade emellertid kommit till den uppfattningen, att veterinärrättningen efter en omorganisation, företagen i huvudsaklig överensstämmelse med de av veterinärrättnings-sakkunniga föreslagna riktlinjerna, skulle få arbetsuppgifter och fylla behov på veterinärmedicinens och den veterinärvetenskapliga forskningens områden, vilka hade betydelse icke allenast för de husdjursrika trakterna i sydvästra Sverige utan även för rikets husdjursskötsel i dess helhet.

Utredningsmannen, som den 21 och 22 januari 1944 verkställt besiktning av veterinärrättningen i Skara, har vidare anført.

Den av veterinärrättningen nu disponerade jorden lämpar sig mycket väl för det föreslagna ändamålet. Den är fritt belägen å en sida av staden, ått vilken denna för närvarande icke visar tendens att utveckla sig. I omedelbart grannskap ligga lokalerna för lantbrukskemiska kontrollstationen, hushållningssällskapets tuberkuloslaboratorium och Sveriges utsädesförenings filial, varjämte hemmanet Brogårdens ågor sträcka sig mot ågorna

till den blivande lantmannaskolans i Skara skoljordbruk. Institutionsbyggnaderna äro av ålderdomlig typ, till det yttre göra de ett i betraktande av de ringa underhållsbidragen närmast överraskande gott intryck och vad det inre beträffar kan åtminstone icke sägas, att de verka direkt förfallna. På hemmanet Brogården äro såväl arrendatorsbostad som ladugårdsbyggnad med tillhörande loge och lador i gott stånd. Arbetarbostäder saknas emellertid helt. Jorden förefaller vara väl hävdad.

Föredragande statsrådet.

Den veterinärmedicinska vetenskapen har under de senaste årtiondena gjort avsevärda landvinningar. Betydande upptäckter ha möjliggjort att på ett helt annat sätt än tidigare förebygga eller bota svårartade kreaturssjukdomar. Nya verksamhetsfält för det vetenskapliga arbetet inom veterinärmedicinen ha öppnats, som synas erbjuda rika möjligheter till ytterligare framsteg för höjande och bevarande av landets kreaturstam. Mycket synes stå att vinna i detta hänseende genom den forskning som inriktat sig på att närmare utreda de olika förhållanden och faktorer, som i skilda avseenden påverka kreaturens avkastningsförmåga och resistens. Kunde dessa förhållanden klarläggas, skulle betydande värden kunna bevaras för den svenska lanthushållningen. Såsom framgår av vad förut uttalats medföra bristsjukdomarna och ämnesomsättningsrubbnings inom kreaturstammen årligen förluster, som kunna uppskattas till betydande belopp. Särskilt allvarliga äro de förluster, som föranledas av den sterilitet hos kreaturen, vilken ofta blir en följd av nyssnämnda sjukdomstillstånd. Det skulle uppenbarligen i icke ringa grad bidra till att förbättra och stärka jordbrukets ställning i ekonomiskt hänseende, därest berörda veterinärmedicinska problem kunde lösas. Härigenom skulle kunna vinnas en icke oväsentlig rationalisering i jordbruket. De möjligheter till vetenskaplig forskning som finnas på dessa områden av veterinärmedicinen äro emellertid förhållandevis begränsade. Den enda institution, som i dessa avseenden för närvarande erbjuder förutsättningar för vetenskaplig forskning, torde i stort sett vara veterinärhögskolan i Stockholm. För att ifrågakommande forskning skall kunna utvecklas och nå resultat, måste densamma förenas med försöksverksamhet vid för ändamålet lämpligt jordbruk. Förutsättningar härför finnas givetvis icke vid högskolan i Stockholm. För bedrivande inom landet av den forskning varom här är fråga — vilket, såsom framgår av vad förut anförts, är av stor ekonomisk betydelse för vårt jordbruk — torde det därför vara ofrånkomligt, att ett forskningsinstitut förlägges i samband med ett lämpligt jordbruk, där forskningen intimt kan sammanknytas med praktiska försök. Även för utrönandet av andra sjukdomar än de nyss nämnda skulle en dylik institution bliva av värde och i hög grad berika den veterinärmedicinska forskningen i landet. Under det senaste årtiondet har insikten om den vetenskapliga forskningens betydelse och de vinster, som kunna ernås genom densammans utveckling inom skilda områden, mer och mer vunnit allmänt beaktande. Statsmakterna ha även funnit an-

ledning att i allt större utsträckning lämna forskningen sitt stöd. På olika områden ha vetenskapliga institutioner kommit till stånd, som redan lämnat betydande bidrag till förbättrandet av landets näringsliv. Det synes mindre välbetänkt att icke i möjligaste mån tillvarataga även den veterinärmedicinska forskningens möjligheter. Med hänsyn till det anförda anser jag, att statsmakterna näppeligen längre kunna underlåta att vidtaga åtgärder för att i den mån så låter sig göra undanröja de hinder för den veterinärmedicinska forskningen, som enligt vad förut framhållits otvivelaktigt föreligga.

Ett annat område av husdjursjukvården, som enligt min uppfattning även behöver avsevärt utvecklas och förstärkas, är klinikvården. Det torde vara i hög grad önskvärt, att större möjligheter förefinnas att vid välutrustade kliniker bereda vård åt kreaturen vid svårare sjukdoms- eller olycksfall. För närvarande finnas förutsättningar härför endast vid veterinärhögskolan. Såsom den särskilt tillkallade utredningsmannen framhållit skulle, därest möjligheter föreläge till sådan vård i de delar av landet, där en större och värdefullare kreatursstam funnes uppdragen, säkerligen betydande värden kunna räddas åt landets jordbrukare. Enligt de upplysningar utredningsmannen meddelat torde årligen förekomma talrika sjukdomsfall, då tillgången på en modern klinik inom rimligt avstånd otvivelaktigt skulle möjliggöra att rädda djur från nedslaktning och avsevärt förkorta de tider djuren vore obrukbara. En klinik av ifrågavarande slag bör givetvis vara utrustad på sådant sätt att den kan för behandling mottaga såväl kirurgiska som medicinska fall. Emellertid synes antagligt, att kliniken i första hand kommer att anlitas för kirurgiska fall under det att sjukdomar, som kräva endast medicinsk vård, liksom hittills komma att behandlas av vederbörande distriktsveterinär.

I de avgivna yttrandena har även i allmänhet varmt tillstyrkts, att en försöksinstitution och en klinik av förut angiven beskaffenhet inrättades. Behovet av en sådan institution har allmänt vitsordats av hörda myndigheter och organisationer. I yttrandena har understrukits den betydelse och de fördelar som densamma skulle få för husdjurskötseln i landet.

Såsom jag i det föregående anført kan en försöksinstitution av förevarande slag icke förläggas till veterinärhögskolan i Stockholm. Enligt vad utredningsmannen uttalat torde icke heller finnas någon egendom, som lämpar sig för anläggande av en dylik försöksinstitution och som för en rimlig kostnad kan förvärfvas, så belägen att institutionen omedelbart kan anslutas till veterinärhögskolan eller lantbrukshögskolan. Givet är, att stora fördelar skulle stå att vinna, därest försöksinstitutionen och kliniken förlades till samma plats. Såväl byggnadskostnaderna som de löpande utgifterna för personalen och driften i övrigt skulle därigenom kunna nedbringas. Vid övervägande av spørsmålet om ifrågavarande veterinäranstalts placering har jag kommit till den uppfattningen, att den föreslagna förläggningen av densamma till Skara erbjuder många fördelar ur de synpunkter, som härvid kunna komma i betraktande. Skaraborgs län, liksom flera av de kringliggande länen, innefattar några av de kreatursrikaste delarna av landet. Enligt de uppgifter som lämnats i utredningsmannens promemoria finnas i de delar av

landet, som kunna ha fördel av ifrågavarande institution, cirka 27 procent av landets nötkreaturs- och hästbestånd. Utredningsmannen har framhållit att jordförhållandena i dessa trakter äro lämpade för försöksverksamhet av den art varom här är fråga. Till Skara äro även förlagda flera institutioner, med vilka den nu ifrågasatta veterinäranstalten kan etablera ett fruktbringande samarbete. Sålunda finns där en statsunderstödd lantbrukskemisk kontrollanstalt, som kan lämna bistånd vid vissa analysuppdrag. Till Skara finns även förlagt ett tuberkuloslaboratorium, som drives av hushållningssällskapet. Ett gagnande samarbete torde kunna komma till stånd med hushållningssällskapets befattningshavare, liksom ock med den till Skara förlagda lantmannaskolan. De farhågor, som i vissa yttranden uttalats därom, att en till Skara förlagd institution för vetenskaplig forskning skulle bli alltför isolerad från övrig inom landet bedriven forskningsverksamhet på ifrågavarande eller närliggande områden, synas mig i hög grad överdrivna. Flerstädes ute i landet bedrivs forskning under huvudsakligen liknande betingelser som dem, vilka skulle råda vid en till Skara förlagd forskningsinstitution, utan att detta inverkat menligt på resultatet av arbetet. I synnerhet om institutionen i Skara på sätt utredningsmannen föreslagit anknötes till veterinärhögskolan — till vilket förslag jag kan giva min anslutning — torde institutionen kunna vinna ett intimt samarbete med högskolan och den där bedrivna forskningen. Genom att ifrågavarande institution förläggas till Skara kunna veterinärrättningens byggnader användas för institutionens behov, varigenom kostnaderna för densamma torde kunna nedbringas. I samband med ett genomförande av nu ifrågasatta förslag skulle den vid veterinärrättningen i Skara bedrivna verksamheten kunna uppgå i den tilltänkta nya vetenskapliga forskningsanstalten och kliniken.

I betraktande av det anförda finner jag mig böra tillstyrka, att åtgärder nu vidtagas i syfte att få till stånd en till Skara förlagd institution för vetenskaplig försöksverksamhet liksom ock för husdjurssjukvård. I anslutning till omorganisationen synes även den föreslagna utvidgningen av undervisningen i hovbeslag, vilken utvidgade undervisning torde vara synnerligen önskvärd, böra genomföras. Jag skulle dock icke — oaktat de starka skäl som tala härför — ha ansett mig böra förorda, att beslut i nuvarande läge fattades om inrättande av ifrågavarande veterinära institution, därest samtliga kostnader därför nu skulle drabbat statsverket. Emellertid torde såsom framgår av vad förut anförts möjligheter finnas att i stor utsträckning finansiera institutionens och klinikens anordnande liksom verksamhetens igångsättande och uppehållande under de första verksamhetsåren utan anlitande av statsmedel. Med hänsyn till nuvarande svårigheter att erhålla arbetskraft och anskaffa byggnadsmaterial kan det vara ovisst när arbetena vid inrättningen kunna igångsättas. Ett påbörjande av desamma torde dock böra ske så snart en ändring av situationen gör det möjligt.

Engångskostnaderna för om- och nybyggnadsarbeten, inredning samt utrustning m. m. vid inrättningen ha av utredningsmannen beräknats draga en kostnad av 622,100 kronor, därav 328,600 kronor avse klinikavdelningen och

293,500 kronor försöksavdelningen. De årliga kostnaderna ha uppskattats till i runt tal 94,600 kronor, av vilket belopp 37,000 kronor belöpa å klinikavdelningen och 57,600 kronor å försöksavdelningen. Härvid har utredningsmannen å omkostnaderna avräknat veterinärrättningens inkomster.

Som förut angivits har Skandinaviska kreatursförsäkringsbolaget erbjudit sig att, därest veterinärrättningssakkunnigas förslag, i den form, som erhållits efter utredningsmannens överarbetning, i huvudsakliga delar genomföres, bekosta såväl engångskostnaderna för försöksavdelningen som driftkostnaderna vid densamma under en tid av två år. Denna gåva, vilken kan bliva till mycket stort gagn för landets djurskötsel, anser jag statsmakterna böra mottaga.

Erinras må, att hästexportberedningen på sätt framgår av vad förut anförts upptagit frågan om användningen av överskottsmedel, som uppkommit vid export av hästar, och därvid förordat att ett belopp av 500,000 kronor skulle disponeras för veterinärrättningen i Skara och viss veterinärmedicinsk forskning. Av detta belopp torde på sätt utredningsmannen föreslagit omkring 300,000 kronor böra disponeras för gäldande av engångskostnaderna för genomförande av den föreslagna moderniseringen och utbyggnaden av kliniken vid veterinärrättningen. Härutöver bör, på sätt utredningsmannen funnit, ett belopp av 34,900 kronor, utgörande behållna försäljningsmedel av vissa veterinärrättningens fastigheter, tagas i anspråk för samma ändamål.

Av hästexportmedlen torde vidare ett belopp av omkring 150,000 kronor böra ställas till Kungl. Maj:ts förfogande för att användas till forskningar rörande hästsjukdomar. I första hand synes det lämpligt att av dessa medel bestrida kostnaderna för forskningar rörande hovsjukdomar hos hästar. Såsom utredningsmannen framhållit föreligga nämligen betydande utforska-de problem beträffande dessa sjukdomar. Genom ifrågavarande sjukdomar åsamkas hästägarna årligen avsevärda kostnader och förluster. Den mest vanliga av här åsyftade åkommor torde vara hovbroskförbeningen, vilken åkomma innebär, att hovbrosken undergå en sjuklig förändring med påföljd att de förbenas samt därigenom helt eller delvis förlora sin elasticitet. Om förbeningen medför hålda och denna icke försvinner trots omsorgsfull behandling, förefinnas som regel även andra sjukdomstillstånd i hoven än förbening i brosket. Den vanligaste av dessa sjukdomar är s. k. strålbenshålda. En annan åkomma, som ej sällan påträffas hos hästar med förbenade hovbrosk, är inflammation av hovleden. Sambandet mellan nu nämnda sjukdomar i hästens hov och de ärftliga dispositionerna för desamma synes enligt mitt förmenande böra vetenskapligt klarläggas. Härför erfordras emellertid omfattande undersökningar. Då nämnda åkommer lära vara mest framträdande inom Skaraborgs län, torde det vara lämpligt att förlägga dessa undersökningar till veterinärrättningen i Skara, där nödigt laboratorieutrymme kan ställas till förfogande. För undersökningarna bör som utredningsmannen föreslagit under en tid av fem år anställas lämplig veterinär med ett årsarvode av omkring 10,000 kronor. För veterinärens resor torde

böra beräknas ett årligt belopp av 10,000 kronor. Laboratorieutrustningen kan beräknas draga en kostnad av 8,000 kronor. För den bearbetning av undersökningsmaterialet ur ärftlighetssynpunkt, som bör äga rum vid veterinärhögskolans avdelning för avelsbiologi och husdjurshygien, synes kunna beräknas ett engångsbelopp av 20,000 kronor. Publikationen av arbetsresultaten m. m. torde draga en kostnad av 12,000 kronor. Sammanlagt beräknas alltså kostnaderna för nu avsedda undersökningar uppgå till 140,000 kronor, vartill bör läggas ett belopp av 10,000 kronor för oförutsedda utgifter. Där est riksdagen icke har något att erinra mot vad jag sålunda förordat, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att, efter förslag från veterinärhögskolan och lantbruksstyrelsen, fastställa arbetsplan och instruktion för undersökaren, vilken lämpligen bör vara underställd veterinärhögskolan. Det synes även böra tillkomma Kungl. Maj:t att bestämma tidpunkten för forskningsverksamhetens igångsättande. Jag förutsätter härvid att för ändamålet icke komma att användas mera medel än som äro absolut nödvändiga. Därest å förut beräknade belopp uppkomma besparingar, torde de böra få avses till andra forskningar rörande hästsjukdomar.

Vad angår dispositionen av återstoden av ifrågavarande överskottsmedel, omkring 2,500,000 kronor, synes detta belopp i anslutning till vad hästexportberedningen framhållit böra användas för hästavelns befrämjande. Då det av hästexportberedningen framlagda förslaget om medlens disposition synes böra bliva föremål för ytterligare utredning och överväganden, torde slutlig ståndpunkt icke nu kunna tagas till förslaget i denna del utan torde detsamma framdeles ånyo få anmälas för Kungl. Maj:t.

Beträffande veterinärinrättningens framtida organisation kan jag i allt väsentligt ansluta mig till vad utredningsmannen föreslagit. Inrättningen bör alltså organiseras på två avdelningar, nämligen en klinisk avdelning med hovbeslagsskola samt en försöksavdelning. Då samma person knappast kan beräknas besitta erforderlig kompetens både i egenskap av kliniker och som försöksledare, har jag alltså icke, såsom i några yttranden ifrågasatts, ansett det möjligt att sammanslå de båda föreslagna avdelningarna. I administrativt hänseende synes inrättningen böra lyda under veterinärhögskolan och dess styrelse. Givet är emellertid, att ett samarbete även bör äga rum med övriga forskningsinstitutioner på jordbruksnäringens område. Särskilt vid uppgörandet av försöksplanerna bör ett dylikt samarbete komma till stånd, varvid säkerligen den vid lantbrukshögskolan samlade erfarenheten kan bliva till synnerligen stort gagn. Utövändet av den omedelbara ledningen av inrättningen torde, på sätt utredningsmannen föreslagit, böra tillkomma en särskild nämnd, som bör tillsättas av Kungl. Maj:t. De i vissa yttranden uttalade farhågorna för att anordningen med en nämnd av den sammansättning som föreslagits skulle bliva tungrodd torde vara överdrivna. Att lägga den omedelbara ledningen av inrättningen under högskolans styrelse förstärkt med vissa lokala representanter, såsom från vissa håll ifrågasatts, synes mig däremot komma att medföra onödig omgång och besvär. Vad ut-

redningsmannen föreslagit i fråga om nämndens sammansättning och dess uppgifter samt gränsdragningen mellan nämndens och högskolestyrelsens funktioner torde i huvudsak kunna godtagas. Det synes emellertid böra få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela de närmare föreskrifterna om nämndens sammansättning m. m.

Kliniken och försöksavdelningen synas böra organiseras i enlighet med vad utredningsmannen föreslagit. Chefen för kliniken, som bör vara legitimerad veterinär, bör placeras i lönegrad Eo 28. Det torde böra åligga denne befattningshavare att inför nämnden föredraga de till hans avdelning hörande ärendena. Till kliniken böra ytterligare knytas följande befattningshavare, nämligen en instruktionssmed, en hovslagare, en fodermarsk och en djurskötare, vilka befattningshavare böra hänföras till de av allmänna lönenämnden föreslagna lönegraderna. Därjämte bör såsom utredningsmannen föreslagit vid kliniken finnas ett kvinnligt tekniskt biträde (klinikbiträde). Med hänsyn till de med sistnämnda befattning förenade arbetsuppgifterna bör befattningen placeras i lönegrad Eo 6.

Försöksavdelningen bör förestås av en försöksledare, som har att föredraga de till hans avdelning hörande ärendena inför nämnden. Meningarna ha varit delade rörande såväl denne befattningshavares kompetens som hans lönegradsplacering. Då den ifrågasatta forskningen är av utpräglat veterinärmedicinsk natur, finner jag det i princip riktigt, att försöksledaren bör ha avlagt veterinärexamen eller ådagalagt motsvarande kompetens å dithörande områden. Kungl. Maj:t bör emellertid äga möjlighet att meddela dispens från detta kompetenskrav. För att till befattningen kunna förvärva en person med erforderliga kvalifikationer synes det mig icke möjligt att placera tjänsten lägre än i lönegrad Eo 28. Vid försöksavdelningen böra, i enlighet med vad utredningsmannen föreslagit, ytterligare anställas en assistent, en jordbruksassistent, ett laboratoriebiträde, en ladugårdsförman, en djurskötare, tillika vaktmästare, samt ett tekniskt biträde. Beträffande dessa befattningshavares lönegradsplacering kan jag biträda vad utredningsmannen föreslagit. Särskilt vill jag härvid framhålla angelägenheten av att assistentbefattningen erhåller den förordade lönegradsplaceringen med hänsyn till vikten av att för befattningen kunna erhålla en i allo kompetent kraft.

Personalstaterna för veterinärrättningen skulle i anslutning till det anförda få följande utseende.

Vid klinikavdelningen.

	Lönegrad
1 klinikchef	Eo 28
1 instruktionssmed	Eo 12
1 fodermarsk	Eo 7
1 hovslagare	Eo 7
1 klinikbiträde	Eo 6
1 djurskötare	Eo 5.

Vid försöksavdelningen.

	Lönegrad
1 försöksledare	Eo 28
1 assistent	Eo 21
1 jordbruksassistent	Eo 16
1 laboratoriebiträde	Eo 9
1 djurskötare, tillika vaktmästare	Eo 7
1 ladugårdsförman	Eo 7
1 tekniskt biträde	Eo 4.

Som de sakkunniga föreslagit böra såväl klinikchefen som försöksledaren tillsättas efter sakkunnigförfarande.

I avlöningsstaten för veterinärinrättningen torde under en anslagspost för avlöningar till icke-ordinarie personal i enlighet med vad jag förordat och under beaktande av vad lönenämnden anfört beträffande befattningshavarnas löneklassplacering böra uppföras för klinikavdelningen (8,424 + 3,324 + 2,652 + 2,652 + 2,514 + 2,379 =) i runt tal 22,000 kronor och för försöksavdelningen (8,424 + 5,559 + 4,047 + 2,925 + 2,652 + 2,652 + 2,241 = 28,500 kronor. Härutöver bör för vikariatsersättningar och extra arbetskraft beräknas ett belopp av 4,000 kronor. Ifrågavarande anslagspost bör följaktligen upptagas med (22,000 + 28,500 + 4,000 =) 54,500 kronor. För rörligt tillägg torde böra beräknas 7,800 kronor. Avlöningsstaten skulle enligt nu angivna beräkningar få följande utseende.

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	kronor 54,500
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 7,800
	Summa kronor 62,300.

Den sålunda uppgjorda avlöningsstaten förutsätter, att de nuvarande ordinarie tjänstemännen vid inrättningen kunna överföras å den nya personalstaten. Där så icke kan ske, torde böra övervägas att uppföra ifrågavarande tjänster å övergångsstat. För den händelse den nuvarande instruktionssmeden kommer att överföras på den nya personalstaten, torde han böra erhålla personlig lönefyllnad till förhindrande av att en minskning sker i hans nuvarande löneinkomst. Härvid bör i lönetillägget inräknas hans andel i nettovinsten av smedjan, vilken andel i samband härmed torde böra indragas.

Omkostnaderna för veterinärinrättningen torde i enlighet med vad utredningsmannen förutsatt kunna beräknas till 45,800 kronor varav 38,000 kronor synas böra avses till expenser, 4,200 kronor till reseersättningar, 1,000 kronor till publikationstryck, 2,000 kronor till jord- och fodermedelsanalyser samt 600 kronor till diverse utgifter. Å omkostnadsstaten bör såsom särskilda uppbördsmedel upptagas vad som kan inflyta i form av inkomster från inrättningens fonder och dess rörelse.

Med hänsyn till önskvärdheten av att statens utgifter för driften i möj-

ligaste mån hållas nere synes det, på sätt utredningsmannen föreslagit, lämpligt att skäliga avgifter erläggas för djurvården och behandlingen å kliniken. En strävan bör vara att klinikens omkostnader täckas av avgifterna. Genom uttagande av lämpligt avvägda avgifter, vilket ej bör utesluta differentiering och i särskilt ömmande fall nedsättning eller befrielse från avgift, torde, som utredningsmannen funnit, inkomsterna från klinikerörelsen bliva betydligt högre än de sakkunniga beräknat. Försiktigheten torde dock bjuda att till en början räkna med ganska låga inkomster, vilka efter hand kunna förväntas stiga så att klinikavdelningen i möjligaste mån blir självförsörjande. Om överskottet från kliniken beräknas till 15,000 kronor och anstaltens övriga inkomster, inbegripet avkastningen av dess fonder, till 9,800 kronor, bör omkostnadsanslaget upptagas till $(45,800 - 15,000 - 9,800 =)$ 21,000 kronor.

Slutligen bör såsom de sakkunniga och utredningsmannen förutsatt, till materiel m. m. beräknas ett årligt anslag av 10,000 kronor.

Utredningsmannens beräkningar av engångskostnaderna, sammanlagt 622,100 kronor, varav 476,900 kronor till byggnadsarbeten, ha icke föranlett någon erinran från min sida.

Därest de av mig förut uppdragna riktlinjerna för finansieringen av ifrågavarande förslag godtagas, torde medel icke behöva äskas för engångsutgifter eller för de löpande utgifterna vid försöksavdelningen under två år. Bortsett från utgifter för personalens pensionering och för kristillägg skulle medelsanvisningen för ändamålet under verksamhetens två första år kunna begränsas till omkring 36,000 kronor. Därefter kan det årliga medelsbehovet beräknas till 93,300 kronor eller det lägre belopp, som erfordras efter det avgifter enligt av mig föreslagna principer uttagits. Det synes mig naturligt, att åtminstone en del av dessa utgifter bestridas av totalisatormedel, därest så kan ske utan att inkräkta på de åtgärder för hästavelns främjande vartill dylika medel nu användas.

Då den av mig nu förordade veterinärmedicinska institutionen icke kan träda i verksamhet förrän erforderliga byggnadsarbeten utförts, torde för nästa budgetår endast böra anvisas medel till veterinärrättningen för den hittillsvarande verksamheten. Det synes emellertid böra få ankomma på Kungl. Maj:t att besluta om igångsättande av förevarande byggnadsarbeten samt anskaffande av inventarier, så snart det med hänsyn till omständigheterna kan anses lämpligt. De för detta ändamål erforderliga medlen finnas, därest riksdagen biträder vad jag förut förordat, tillgängliga utan särskild medelsanvisning.

Under veterinärrättningens förvaltning stå sedan gammalt flera donationsfonder. Dessa torde jämväl efter omorganisationen böra bibehållas för sig under särskild bokföring. Den föreslagna omläggningen av verksamheten, som bland annat innebär en utbyggnad av veterinärrättningens nuvarande arbetsuppgifter, torde kunna genomföras utan att detta kommer att strida mot donationsbestämmelserna.

I samband med att veterinärrättningens nyorganisation genomföres sy-

nes inrättningens nuvarande skuld till statsverket om 28,000 kronor lämpligen böra regleras på sätt utredningsmannen föreslagit. Frågan om förvaltningen av de statsfastigheter, som ställts till inrättningens disposition, ävensom frågan om försäljning av ett mindre område av Brogården till vattenfallsstyrelsen torde böra upptagas till avgörande, då nyorganisationen skall träda i kraft. Likaså bör beslut i dylikt sammanhang träffas angående erforderlig omändring av Skara veterinärrättnings (Axvalls) veterinärdistrikt.

I årets statsverksproposition har under nionde huvudtiteln till Veterinärrättningen i Skara för nästa budgetår beräknats ett anslag av 10,500 kronor. Den av utredningsmannen förordade provisoriska löneförbättringen för inrättningens fodermarsk, hovslagare och stalldräng synes enligt mitt förmenande böra genomföras från och med nästa budgetår. Till nämnda befattningshavare bör alltså från och med den 1 juli 1944 utgå provisoriskt lönetillägg enligt av allmänna lönenämnden angivna grunder med 340 kronor till fodermarsken, 360 kronor till hovslagaren och 790 kronor till stalldrängen, allt för år räknat. Med hänsyn till vad jag nu förordat bör anslaget till veterinärrättningen för nästa budgetår uppföras med $(10,500 + 340 + 360 + 790 =)$ i runt tal 12,000 kronor.

Utskottet.

De verkställda utredningarna rörande den framtida användningen av veterinärrättningen i Skara, vilken grundades år 1774 och är den äldsta veterinärvetenskapliga undervisningsanstalten i riket, synas giva vid handen att denna institution lämpligen kan utnyttjas och utbyggas för att handha vissa veterinärmedicinska forskningsuppgifter. Närmast är det fråga om förebyggande eller botande av vissa bristsjukdomar och ämnesomsättningsrubbningsar hos kreaturen, vilka årligen förorsaka förluster till betydande belopp och numera påkalla allt större uppmärksamhet. Med hänsyn till att ifrågavarande forskning uppenbarligen är av största vikt för husdjursskötseln i landet, vill utskottet tillstyrka att det av föredragande statsrådet föreslagna forskningsinstitutet kommer till stånd. Då forskningen icke kan bedrivas utan att den förenas med försöksverksamhet vid jordbruk, synes det vara lämpligt att institutet förläggas till Skara, där veterinärrättningen är förbunden med jordbruk. Ur andra synpunkter — främst nödvändigheten av tillgång till erforderliga vetenskapliga resurser — ha inom utskottet vissa betänkligheter anförts mot denna placering. Utskottet utgår emellertid ifrån att ett intimt samarbete upprätthålles med övriga institutioner, vilkas arbete kan komplettera den speciella forskning det här gäller, såsom veterinärhögskolan, veterinärmedicinska anstalten och lantbrukshögskolan. Att veterinärrättningen i fortsättningen administrativt underställes veterinärhögskolan och dess styrelse är därför välbetänkt och torde vara ägnat att befordra en samordning av forskningsarbetena på hithörande områden.

Enligt utredningarna föreligger jämväl ett annat område av husdjurssjukvården som behöver avsevärt utvecklas och förstärkas, nämligen klinikvården åt kreatur vid svårare sjukdoms- och olycksfall. Genom inrättande av dylika kliniker i de delar av landet, där en större och värdefullare kreaturs-

stam funnes uppdragen, skulle betydande värden kunna räddas åt landets jordbrukare. Då stora fördelar anses stå att vinna, därest förutberörda försöksinstitution och en klinik för nyssnämnda ändamål förläggas till samma plats, har föredraganden tillstyrkt att åtgärder vidtagas i syfte att få till stånd en till Skara förlagd inrättning för vetenskaplig försöksverksamhet liksom ock för husdjurssjukvård. I anslutning till denna omorganisation har även en utvidgning av undervisningen i hovbeslag ansetts böra genomföras. Inom utskottet har förslaget att anordna sagda klinik icke vunnit odelad anslutning, med hänsyn särskilt till att krav på inrättande av kliniker på andra håll kunde tänkas framkomma och föranleda betydande kostnader, och det för övrigt ansetts tveksamt om klinikvården vore av praktiska krav tillräckligt motiverad ur jordbrukarnas synpunkt. I propositionen har visserligen räknats med att skäliga avgifter skola erläggas för djurvården och behandlingen å kliniken, och att inkomsterna efter hand skola kunna förväntas stiga så att klinikavdelningen i möjligaste mån blir självförsörjande.

Föredragandens beräkningar av engångskostnader för erforderliga om- och nybyggnadsarbeten vid Skarainrättningen ävensom för inventarieanskaffning samt av personalstat och omkostnadsstat ha icke föranlett erinran från utskottets sida liksom ej heller finansieringsplanen, vilken förutsätter att till bestridande av kostnader för byggnadsarbeten m. m. användas dels överskottsmedel som uppkommit vid export av hästar och dels gåvomedel från Skandinaviska kreatursförsäkringsbolaget.

Slutligen innehåller propositionen förslag om att till Kungl. Maj:ts förfogande skall ställas ett visst belopp hästexportmedel för att under en femårsperiod användas till forskning rörande hästsjukdomar vid veterinärinrättningen i Skara. Utskottet biträder även detta förslag.

Då den av föredraganden förordade omorganiserade verksamheten i Skara icke kan påbörjas förrän erforderliga byggnadsarbeten utförts, har i propositionen för nästa budgetår endast äskats medel till veterinärinrättningen för den hittillsvarande verksamheten. På grund av tillstyrkta provisoriska löneförbättringar för inrättningens fodermarsk, hovslagare och stalldräng har emellertid anslaget för ändamålet uppräknats från 10 500 kronor för närvarande till 12 000 kronor för nästa budgetår.

Under återopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må

1) besluta, att verksamheten vid veterinärinrättningen i Skara skall från och med den tidpunkt, som sedermera bestämmes, omorganiseras i huvudsaklig överensstämmelse med det av utskottet i det föregående tillstyrkta förslaget;

2) bemyndiga Kungl. Maj:t att i enlighet med av utskottet förordade riktlinjer låta igångsätta byggnadsarbeten för veterinärinrättningen samt anskaffa inventarier till inrättningen;

3) bemyndiga Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med vad utskottet i det föregående tillstyrkt till ett belopp av högst 500 000 kronor disponera de till hästexportberedningen inflytande hästförsäljningsmedlen; samt

4) till Veterinärinrättningen i Skara för budgetåret 1944/45 under nionde huvudtiteln anvisa ett anslag av 12 000 kronor.

Stockholm den 8 juni 1944.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Närvarande: se utlåtande nr 62.

Reservat ion:

av herrar *Carl Edmund Eriksson, Granath, Näslund, Carlström* och *Jacobson*, vilka ansett, att utskottets utlåtande bort ha följande lydelse:

» Ehuru utskottet i likhet med föredraganden kan finna det angeläget att den veterinärvetenskapliga undervisningen här i landet utökas genom tillskapande av anstalter för nya forskningsuppgifter, kan utskottet dock icke anse att förhållandena på detta område nu äro så illa tillgodosedda att det i denna för staten i finansiellt avseende bekymmersamma tid kan vara oundgängligen nödvändigt att gå in för en nyorganisation av den omfattning som det föreliggande förslaget innehåller. Den omständigheten att Skandinaviska kreatursförsäkringsbolaget är villigt att med visst betydande belopp sörja för starten och under de närmaste två åren därefter även för driftskostnaderna kan icke få vara avgörande för statsmakternas ställningstagande till denna fråga. Såsom riksräkenskapsverket i sitt yttrande över förslaget anmärkt, är visserligen bolagets erbjudande i och för sig ett vackert uttryck för god samhällsanda, men då anstalten allt framdeles skall drivas av staten och de årliga kostnaderna komma att belöpa sig på minst 100 000 kronor kan kapitalvärdet av statens insats efter nuvarande långtidsränta uppskattas till över 3 000 000 kronor. Dessutom har riksräkenskapsverket anmärkt att fördyring av kostnaderna för ombyggnadsarbetena jämte diverse andra kostnader beräknats för lågt. Utskottet vill vidare erinra därom att, därest den nu föreslagna klinikvården — inrättandet av kreaturslasarett — kommer till genomfö-

rande i Skara, lär det icke kunna förhindras att krav på dylika kliniker komma att anmäla sig från landets skilda bygder där behovet av sådan kan vara lika motiverat som i skaratrakten.

Utskottet måste alltså finna, att konsekvenserna av det framlagda förslagens genomförande nu icke kunna tillnärmelsevis beräknas.

I fråga om den nuvarande verksamheten vid veterinärinrättningen i Skara finner utskottet, liksom föredraganden, att denna i sin nuvarande form ej längre har någon uppgift och att den sålunda bör avvecklas. Då denna avveckling emellertid icke torde kunna ske under nästkommande budgetår, vill utskottet tillstyrka anslag till densamma enligt föredragandens förslag.

Under återopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må

1) förklara sig icke kunna bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition i vad den avser omorganisation av veterinärinrättningen i Skara;

2) till *Veterinärinrättningen i Skara* för budgetåret 1944/45 under nionde huvudtiteln anvisa ett anslag av 12 000 kronor.»
